

Donostian, 1993ko azaroaren 26an

Haritschelhar, J., euskaltzainburua
 Lekuona, J.M., euskaltzainburuordea
 Arana, J.A., diruzaina
 Altuna, P.
 Azkarate, M.
 Charritton, P.
 Davant, J.-L.
 Diharce, X.
 Irigoyen, A.
 Kintana, X.
 Krutwig, F.
 Larre, E.
 Ondarra, P.
 Oyharçabal, B.
 Peillen, Tx.
 Salaburu, P.
 Sarasola, I.
 Satrustegi, J.M.
 Villasante, L.

Lizundia, J.L., idazkariordea
 Zearreta, J.J., ekonomi eragilea

tanak bere esker ona agertu du eta langintzarako prest eta gogatsu dagoela esan. Barne erregelek agindu bezala, Idazkaritzak izendapenaren berri eman zion idatziz, osoko batzarrearen ondoan, eta berak orobat erantzun, onartzen zuela adierazteko. Sarrera hitzaldia noiz egingo den erabakizun dago.

Andoni Urrestarazu, "Umandi", arabar euskaltzalearen hil berria eman du J. Haritschelharrek. *Gramática vasca*-ren (1955) egilea, Araian, 1902an, jaioa, Gas-teizen hil zen azaroaren 21an. Senideei dolumina igorriko zaie.

Erregelak

Euskaltzainen herenaren kopurua finkatzea eta euskalki eta probintzietara egozte, aurreko batzarrean erabilitako gaia, izan da lehen puntua. Hona nola erabaki den erabat:

Bizkaiera: J.A. Arana Martija, A. Irigoyen, X. Kintana, F. Krutwig, J. San Martin eta L. Villasante.

Gipuzkera: P. Altuna, M. Azkarate, A.M. Labaien, J.M. Lekuona, I. Sarasola eta A. Zavala.

Goinafarrera: P. Ondarra, P. Salaburu, J.M. Satrustegi eta P. Zabaleta.

Donostian, Gipuzkoako Di-putazioaren jauregian, 1993ko azaroaren 26an, bildu da Euskaltzaindia, goizeko hamarretan, aldameneko lerro-kadan ageri diren lagunak bertan zirela. Ezin etorria adierazi du E. Knörr idazkariak. J.L. Lizundia idazkariordeak bete du haren lana.

Agiria

Urriko bi agiria onartu dira, bi zuzenketa egin ondoren.

Gai aurrekoak

Euskaltzainburuak Xabier Kintana euskaltzain oso berria, urriko batzarrean hautatua, agertu du eta langintza emankorra opa dio. X. Kin-

Nafar-lapurtera: P. Charritton, X. Diharce, E. Larre, J. Haritschelhar, B. Oyharçabal eta Tx. Peillen.

Zuberera: J.-L. Davant.

Araba: E. Knörr.

Aurrerentzean, euskalkiei edo probintziei atxikitzea gutxieneko kopuru honen arabera egingo da: bizkaierak 3; gipuzkerak 3, goinafarrerak 3, nafar-lapurterak 3, zubererak 1 eta Arabak 1.

Euskaltzainetan hutsarte bat gertatzen denean, euskaltzain izateko proposamenduaz batera, hautagaia zein euskalkiri edo herrialderi atxikitzen zaion berak adierazi beharko du lehenago. Herrialde bati horrela atxikiek ezingo dute gainditu euskaltzainen kopuru osoaren herena.

Ondoren, P. Altunak Arantzazun, iraileko osoko batzarrean, J. Haritschelharri egin gutunean proposatu zuena, aztertu da. Hona gutunak zer zioen:

“Euskaltzainburu jauna!

Euskaltzain osoak, halako adin batera iristean, euskaltzain oso izatea *nahitaez* bertan behera utzi behar dutela ez dut uste.

Daukat halere euskaltzain osoak, hala nahi balu, euskaltzain oso izatea *bere aldez eta gogoz* uzteko eskua izan behar lukeela.

Hori proposatzen dut eta eskatzen, ondotik datozkigun gazteei leku egitearren”.

Proposatzaileaz gainera beste zenbait euskaltzainek hartu dute parte eztabaidan. Gaia abenduko batzarrean erabakiko da.

Euskara Batuko batzordearen erabaki proposamena

Hurrena, urriko batzarrean banaturiko puntuen gainean aritu dira euskaltzainak: *-zio*, *-zione*, *-zino* eta antzeko bukaerez; *bostgarren*, *bosgarren*, *boskarren* ordinalaren idazkeraz, eta *bosna*, *bostna* banatzailearenaz. Euskara Batuko batzordeak, aurreko egunetan eskuratu dituen oharrak kontuan harturik, erabaki proposamena aurkeztu du. Eztabaidatu ondoren, hauxe izan da onartu den gomendioa:

— *-zio* aldaera, aho batez.

— *bosgarren* idazkeraren alde 13 boto; *bostgarren* idazkeraren alde 4 boto (A. Irigoyen, X. Kintana, F. Krutwig eta P. Ondarrarena).

— *bosna* aldaera, aho batez halaber.

Nekazaritza hiztegia

Eusko Jaurilaritzaren Hizkuntz Politikarako Idazkaritza Nagusiaren eraginez zenbait erakunde Nekazaritza hiztegia aztertzen ari da. Euskaltzaindiaren ordezkaria den J.-L. Davantek urriko osoko batzarrean aurkezturiko zalantzak izan dira

mintzagai. Hona zer gomendatuko duen Euskaltzaindiak: izen sintagman *nekazal* ala *nekazaritza* auziari dagokiola, *nekazaritza* hobestea; *nekazal*-en antzekoak her-tsi ki mugatzea, bereziki berriak direnean; *mahai-mahats* eta *mahai mahats*, biak zilegi jotzea; *apikultura* eta gisako hitzez denez bezain batean, euskal ondareko hitzak erabiltzea, hots, *erlazaintza*, e.a.

Eskuartekoak

J.A. Aranak Antonio Tovar zenaren gutundegia sailkatu dela aditzera eman du. Sailkatze lana idazleka egin da eta 881 gutunak 10 artxibo kutxatan sartu. Euskaltzaindiarentzat interesgarriak diren gutunak kopiatu dira eta original guz-tiak abenduaren lehen itzuliko zaizkio C. Larrucea alargunari. Bestalde, Azkue Bi-bliotekan azaroan sartu diren argitalpenen katalogoa banatu du bibliotekariak. Guztira 118 liburu dira. Gainera, esan du *Absys* informatika sistema, Azkue Bi-bliotekak darabilena, Euskal Autonomi Elkarteko liburutegi publiko guztietan ezartzea erabaki duela Eusko Jaurlaritzak, dituen abantailengatik.

A. Eguzkitza eta X. Videgain urgazleak Onomastika batzordearen Exono-mastika lantaldekide izendatu dira, bigarrena B. Oyharçabalen ordez.

Azken ordukoak

A. Irigoyenek azken asteetako egunkarietan agerturiko auziaz, hiztegi entzi-klopedikoak direla-ta, bi argitaletxeen artean, eta Euskaltzaindiak haren ustez har lezakeen kalteaz gutuna irakurri du. Akademiak arazo honetan zerikusirik ez duela adieraztea eskatu du Irigoyen jaunak. Idazkariordeak Euskaltzaindiak 1990ko maiatzean hartu zuen erabakia, egungo batzar papererian sartua, gogarazi du, hots, Euskaltzaindiak ez duela inongo entziklopediatan parte hartuko, nahiz euskaltzainek, gizabanakoak diren aldetik, hori egin ahal duten. Euskaltzainbu-ruak esan du Lur hiztegi entziklopediaren aurkezpenera joan zen bezalaxe atzo Elhuyar hiztegi entziklopedikoarenean izan zela, bietan hizlari izaki. P. Salaburuk aditzera eman du prentsako artikulua E. Knörr, B. Oyharçabal, I. Sarasola eta berak egin zutela, Josu Zabaletarekin batera, horretarako eskubidea dutelarik. Miren Azkaratek esan du artikulua horretako zenbait puntu osoko batzarrean ez-tabaidatu beharko ziretekeela lehenik. J.M. Satrustegik azaldu du Lur argitale-txearen saltzaileak hiztegi entziklopediko hura Euskaltzaindiarena zela esan zio-tela. Haren eta bilduriko guztien iritiz, argitaletxeari agertu behar zaio gertakari hori. Horrela egingo da, lehenago antzeko beste kasu bazuetan egin den gisa. J.A. Aranak bi hiztegietan aurkitu dituen zenbait huts aipatu ditu.

Eta beste gairik ez zela bukatu da batzarrea.

Jean Haritschelhar,
euskaltzainburua

Endrike Knörr,
idazkaria